

1. Εισαγωγή

Αφορμή για την εκπόνηση αυτού του άρθρου απετέλεσε πρόταση του πρώην Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλου για την επείγουσα ανάγκη **άμεσης επέκτασης των χωρικών υδάτων στα 12 ν.μ. στην Ανατολική Μεσόγειο από την Ελλάδα και την Κύπρο θίγοντας και το θέμα της ανακήρυξη της ΑΟΖ**, επ' ευκαιρία της ομιλίας του σε διεθνές Συνέδριο στην Καλαμάτα την 20-12-24 με θέμα «Οι προϋποθέσεις επίλυσης του Κυπριακού Ζητήματος κατά το Διεθνές και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Ο κ. Πρόεδρος απέδειξε με πολλαπλά ατράνταχτα νομικά επιχειρήματα ότι η περίπτωση Συνομοσπονδίας της Κύπρου αποτελούμενης από δύο συνιστώντα Κράτη, που προωθεί η Τουρκία, δεν αποτελεί κυρίαρχη νομική οντότητα που θα μπορούσε να λειτουργήσει στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και των άλλων Διεθνών Οργανισμών, σε αντίθεση με την Ομοσπονδία που υποστηρίζει η Κυπριακή Δημοκρατία και, **δίδοντας ιδιαίτερο βάρος στην επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 ν.μ., τόνισε ότι η ενέργεια αυτή θα αποτελέσει ευθεία και έμπρακτη αμφισβήτηση της ίδιας της νομικής υπόστασης αφενός του Τουρκοκυβλικού μνημονίου του 2019 και, αφετέρου, του ορατού πια ενδεχόμενου «σύναψης» ενός ανάλογου «Τουρκοκυριακού μνημονίου» περί ΑΟΖ.¹**

Είναι νομίζω η πρώτη φορά – αν και γενικότερα κατόπιν εορτής δεδομένου ότι δεν αντέδρασε στη συμφωνία με τα Σκόπια - να γίνεται τέτοια ηχηρά τοποθέτηση από διατελέσαντα ανώτατο πολιτειακό παράγοντα, έγκριτο νομικό και επίτιμο καθηγητή του ΕΚΠΑ, όταν είναι γνωστή η ατολμία της χώρας μας να μη διαταράξει τις σχέσεις της με την αναθεωρητική και αδηφάγο Τουρκία. Και όχι μόνον ατολμία αλλά και απαγόρευση από τον πρώην Πρωθυπουργό Γεώργιο Παπανδρέου να γίνεται χρήση της λέξης ΑΟΖ όταν αξιωματούχοι της χώρας μας θα αναφέρονταν στις σχέσεις μας με την Τουρκία². Η «καραντίνα» αυτή ήρθη το 2013 από τον πρωθυπουργό Αντώνη Σαμαρά σε συνάντησή του με τον ομόλογό του Ερντογάν στην Κωνσταντινούπολη.

2. Προϊστορία

Νομίζω ότι μια σύντομη αναδρομή στο παρελθόν θα φωτίσει όλες τις πλευρές του ζητήματος και θα αναδείξει τις επιτυχίες ή άστοχες ενέργειες ώστε να συναχθούν τα αναγκαία συμπεράσματα και η ακολουθητέα πορεία.

α. Οι πρώτες έρευνες για υδρογονάνθρακες στην Ελλάδα υπάρχουν αναφορές ότι έγιναν τη δεκαετία του 1860. Οι πρώτες γεωτρητικές εργασίες εκτελέστηκαν στις περιοχές Ζακύνθου, ΒΔ Πελοποννήσου και Έβρου.

¹ Η Κύπρος έχει Αιγιαλίτιδα Ζώνη 12 ν.μ. Σελίδα 70 Βιβλίου Θ. Καρυώτη «Η ΑΟΖ της Ελλάδας»

² Σελίδα 187 Βιβλίου του Θ. Καρυώτη, 2014 «Η ΑΟΖ της Ελλάδας». «Από την εποχή του Ανδρέα Παπανδρέου όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις δεν τόλμησαν ποτέ να αναφέρουν την ΑΟΖ στις συνομιλίες με τους Τούρκους. Όταν ο Γεώργιος Παπανδρέου έγινε πρωθυπουργός, είχε δώσει εντολή στον πρέσβη Αποστολίδη να μην αναφέρει την ΑΟΖ στις συζητήσεις του με την τουρκική πλευρά!».

β. Ανακάλυψη πετρελαίου. Κατά την εξαετία 1968-1973 υπεγράφησαν 18 συμβάσεις για εξερεύνηση του χερσαίου και θαλασσιού χώρου και εκτός των χωρικών υδάτων. Το 1973 η εταιρεία OCEANIC – COLORADO ανακάλυψε στη θαλάσσια περιοχή της Θάσου το πρώτο εκμεταλλεύσιμο κοίτασμα πετρελαίου. Η ανακάλυψη, σύμφωνα με απόφαση του διευρυμένου ΚΥΣΕΑ (που ονομαζόταν Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας) της 30-10-1973, θα τηρείτο μυστική ώστε η ανακοίνωση να συνδυαστεί με την επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 ν.μ. τον Μάιο 1974, όταν θα είχαν παραλειφθεί οι δύο μοίρες Α/Φ Φάντομ από τις ΗΠΑ. Το νέο καθεστώς Ιωαννίδη, που ανέτρεψε τον Παπαδόπουλου την 25-11-73 ανακοίνωσε ατυχέστατα την ύπαρξη του κοιτάσματος στη Θάσο και η πρώτη αντίδραση της Τουρκίας ήλθε την 20-3-74 όταν το σειсмоγραφικό Τσανταρλί εξήλθε για έρευνες στο Αιγαίο συνοδευόμενο από τουρκικά πολεμικά πλοία, τα οποία αποσύρθηκαν όταν εμφανίστηκε ο ελληνικός στόλος³. Η περιπέτεια με τα πετρέλαια του Αιγαίου είχε αρχίσει επιδεινούμενη με παρεμβολή πληθώρας άλλων ανύπαρκτων ζητημάτων μέχρι των ημερών μας, ιδιαίτερα μετά την εισβολή της Τουρκίας στην Κύπρο.

γ. Προσπάθεια προσφυγής σε διεθνές Δικαστήριο. Πρόταση της Ελλάδος προς την Τουρκία τον Ιανουάριο του 1975 για *κοινή προσφυγή στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης (ΔΔΧ) προκειμένου να οριοθετηθεί η υφαλοκρηπίδα του Αιγαίου, η οποία έγινε μεν δεκτή αλλά η Τουρκία απέφευγε την υπογραφή συνυποσχετικού.*

δ. Πρακτικό της Βέρνης και κρίση Μαρτίου 1987. Το σειсмоγραφικό Σισμικό (Χόρα) διεξήγαγε έρευνες στην περιοχή της Λέσβου τον Αύγουστο 1976 σε διαμφισβητούμενη περιοχή υφαλοκρηπίδας με αεροναυτικά γυμνάσια των δύο χωρών. Η προσφυγή στο Συμβούλιο Ασφαλείας (ΣΑ) του ΟΗΕ κατέληξε στα γνωστά ευχολόγια και παροτρύνσεις να λύσουμε τα προβλήματά μας. Ακολούθησε το Πρακτικό της Βέρνης για τη διαδικασία προς οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας «...*με υποχρέωση των χωρών να αποφεύγουν ενέργειες που θα εμπόδιζαν τις διαπραγματεύσεις και την συμφωνία να μη γίνουν δηλώσεις ή διαρροαί εις τον τύπον για το περιεχόμενο των διαπραγματεύσεων*»! Η Τουρκία υποστηρίζει ότι το Πρακτικό ισχύει ακόμη και σήμερα γιατί δεν καταγγέλθηκε στο προβλεπόμενο διάστημα μέχρι το 1981 (εντός διαστήματος 12 μηνών από το πέρας των διαπραγματεύσεων το 1980), ενώ η χώρα μας έκανε τις πρώτες αναφορές περί καταγγελίας του Πρακτικού τον Μάρτιο 1982 και τελικά προέβη σε ρητή δήλωση το 1987 στο ΣΑ του ΟΗΕ ότι το Πρακτικό είναι παρωχημένο και ανενεργό⁴. Πάντως στο μεσοδιάστημα έγιναν έρευνες ανατολικά της Θάσου το 1982 με ήπια αντίδραση της Τουρκίας. *Ακολούθησε η κρίση του Μαρτίου 1987* από μία σειρά παρανοήσεων που έφερε τις δύο χώρες στα πρόθυρα πολέμου, και ανάγκασε την Τουρκία να δηλώσει ότι το Σισμικό θα έβγαινε στο Αιγαίο σε διαφιλονικούμενες περιοχές μόνο εάν οι Έλληνες προχωρούσαν σε αντίστοιχες ενέργειες, «... αν δεν βγουν έξω από τα χωρικά τους ύδατα δεν θα βγούμε ούτε εμείς».

³ Σελίδες 348-349, 459-461 βιβλίου Μάνου Χατζηδάκη «Δημήτριος Ιωαννίδης ο Μοιραϊός», 2023

⁴ Σελίδα 329 βιβλίου του Άγγελου Συρίγου «Ελληνοτουρκικές Σχέσεις», 2015

Οι συνέπειες πάντως του Πρακτικού είναι ότι μέχρι σήμερα δεν διεξάγονται έρευνες στο Αιγαίο εκτός χωρικών υδάτων και ούτε επέκταση των χωρικών υδάτων.

ε. Κρίση των Ιμίων, Ιανουάριος 1996. Η κρίση ανέδειξε την ανυπαρξία Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας για τη λήψη αποφάσεων στην αντιμετώπιση κρίσεων (δεν συνεκλήθη το ΚΥΣΕΑ, με τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ και Διοικητή ΕΥΠ να αναμένουν στους διαδρόμους!) με τελικό αποτέλεσμα τουρκικό πόδι να πατήσει στη μία εκ των δύο νησίδων (την αφύλακτη) των Ιμίων. Συνέπεια; Το «γκριζάρισμα» πολλών νησίδων του Αιγαίου ακόμη και της νήσου Γαύδου νοτίως της Κρήτης και κατοικημένων νήσων του ανατολικού Αιγαίου με αποτέλεσμα η Τουρκία να θέτει θέμα γκριζών ζωνών κυριαρχίας.

στ. Ζωτικά συμφέροντα της Τουρκίας στο Αιγαίο. Τον Ιούλιο 1997 η χώρα μας με το ανακοινωθέν της Μαδρίτης αναγνώρισε ζωτικά συμφέροντα στο Αιγαίο τα οποία έχουν μεγάλη σημασία για την ασφάλεια και την εθνική τους κυριαρχία, καθώς και την αποφυγή μονομερών ενεργειών, των οποίων την εφαρμογή στο Αιγαίο αμφισβήτησε ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης της Τουρκίας Ετσεβίτ⁵ Λέγεται δε ότι ο συντάκτης των κειμένων ήταν οι ΗΠΑ δια της υπουργού Εξωτερικών Ολμπράιτ.

ζ. Το Κείμενο του Ελσίνκι. Εκεί ελήφθησαν οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τον Δεκέμβριο 1999, όπου συζητήθηκαν η τουρκική υποψηφιότητα προσχώρησης στην ΕΕ και οι σχετικοί όροι. Το κείμενο ήταν μερικώς ευνοϊκό για την Ελλάδα γιατί ετέθησαν οι βάσεις για την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ το 2004 μαζί με άλλες 12 χώρες, για το Αιγαίο όμως το κείμενο έκανε αναφορά για επίλυση κάθε εκκρεμούς **συνοριακής** διαφοράς και άλλων συναφών θεμάτων, και εμείς διερωτώμεθα ποια είναι η συνοριακή διαφορά, αφού τα θαλάσσια σύνορα είναι καθορισμένα με τη συνθήκη της Λωζάνης.

η. Διερευνητικές επαφές. Σχετική συμφωνία έγινε τον Μάρτιο 2002 με σκοπό την διερεύνηση ύπαρξης κοινού εδάφους για έναρξη διαπραγματεύσεων προς οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας και ΑΟΖ, χωρίς δεσμεύσεις και χωρίς τήρηση πρακτικών, αλλά και με κόκκινες γραμμές. Μέχρι τώρα έχουν διεξαχθεί 64 γύροι διερευνητικών συνομιλιών και τα πράγματα χειροτέρεψαν, κυρίως διότι η Τουρκία δεν αποδέχεται τους θεμελιώδεις κανόνες της σύμβασης για το δίκαιο της θάλασσας. Γνωρίζουμε βέβαια ότι επί Κυβερνήσεως Σημίτη είχε συζητηθεί η επιλεκτική εφαρμογή της επέκτασης των χωρικών υδάτων του Αιγαίου στα 12, 9 και 8 ν.μ.

θ. Συμπέρασμα Ο ΥΠΕΞ κ. Γεραπετρίτης σε συνέντευξή του στην εφημερίδα Καθημερινή 6-10-2024 ουσιαστικά ανακοίνωσε το τέλος των διερευνητικών επαφών λέγοντας χαρακτηριστικά ότι «Δεν σκοπεύουμε να πάμε στον 65ο γύρο. Επί 21 χρόνια και μετά από 64 γύρους διερευνητικών επαφών δεν μπορέσαμε να φθάσουμε σε ένα επίπεδο συζήτησης με την Τουρκία, όχι για την ουσία, αλλά ούτε καν για τη διαδικασία. Και αυτό που, δυστυχώς, έχει προκύψει είναι ότι συνήθως **το τέλος κάθε**

⁵ Σελίδες 507-8 βιβλίου του Άγγελου Συρίγου «Ελληνοτουρκικές Σχέσεις», 2015

γύρου μας έβρισκε ενίοτε σε χειρότερη θέση σε σχέση με την αρχή του»! Νομίζω ότι η θέση αυτή είναι υπεραρκετή ως συμπέρασμα. Σίγουρα κύριε ΥΠΕΞ θα έχετε αντιληφθεί από τις τόσες άλλες χειρότερες θέσεις που προηγήθηκαν στο διάστημα μέχρι το 1975, το μέγεθος της ζημιάς το οποίο έχει φορτωθεί στην πλάτη της δύσμοιρης πατρίδας. Δεν υπάρχει χώρος και χρόνος για να προστεθεί άλλη μία χειρότερη προσπάθεια.

3. Η Σύμβαση για το Δίκαιο των Θαλασσών UNCLOS III

Τη Σύμβαση UNCLOS III την υπερψήφισαν το 1982 στο Montego Bay της Τζαμάικα 153 χώρες περιλαμβανομένης της Ελλάδος, μειοψήφησε η Τουρκία και 3 απείχαν. Την έχουν επικυρώσει 169 χώρες και η ΕΕ. Δεν την υπέγραψαν και δεν την επικύρωσαν 14 χώρες μεταξύ των οποίων οι ΗΠΑ, και στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου η Τουρκία, η Συρία και Το Ισραήλ. **Ουσιώδεις όροι:** Σύμφωνα με το άρθρο 121 τα νησιά έχουν όλες τις θαλάσσιες ζώνες Χωρικά Ύδατα, ΑΟΖ και Υφαλοκρηπίδα, **με εξαίρεση των βράχων εκείνων που δεν έχουν δική τους οικονομική ζωή, που ωστόσο έχουν χωρικά ύδατα.** Η ΑΟΖ περιλαμβάνει βυθό, υπέδαφος της θάλασσας και υπερκείμενα ύδατα και εκτείνεται μέχρι τα 200 ν.μ. από τις ακτές. **Η υφαλοκρηπίδα περιλαμβάνει μόνο βυθό και υπέδαφος της θάλασσας πέραν των χωρικών υδάτων και το εξωτερικό της όριο συμπίπτει με εκείνο της ΑΟΖ.** Σήμερα έχει ατονήσει το γεωλογομορφολογικό κριτήριο της συμβάσεως της Γενεύης του 1958 για τον καθορισμό της υφαλοκρηπίδας και υπερισχύει ο νομικός θεσμός της αποστάσεως των 200 ν.μ. από τις ακτές για την ΑΟΖ.⁶

4. Αστοχες Ενέργειες της Ελλάδος

α. Επανερχόμενοι στο κύριο θέμα της ΑΟΖ με την Κύπρο, αξίζει να αναφέρουμε ότι το σύμπλεγμα των νήσων του Καστελόριζου δια της νήσου Στρογγύλης είναι εκείνο το οποίο επιτρέπει στις δύο ΑΟΖ Ελλάδος και Κύπρου να συνορεύουν επί μήκους 27 ν.μ. Προκαλούν βέβαια κατάπληξη όχι μόνο η επίμονος άρνηση της Ελλάδος να ανακηρύξει την ΑΟΖ με την Κύπρο (η οποία την έχει οριοθετήσει με Αίγυπτο το 2003, Λίβανο το 2007 και Ισραήλ 2010), αλλά και η απαράδεκτη θέση της να προσπαθεί να επιβάλει το 2003 σε επισήμους παράγοντες της Κυπριακής Δημοκρατίας - άκουσον, άκουσον - να αποτραβηχθούν τα δυτικά όρια της Κυπριακής ΑΟΖ ανατολικότερα ώστε να μην είναι δυνατή η προαναφερθείσα επαφή των δύο ΑΟΖ⁷

⁶ Σελίδες 249-250 βιβλίου του Άγγελου Συρίγου «Ελληνοτουρκικές Σχέσεις», 2015

⁷ Σελίδα 201 Βιβλίου του Θ. Καρυώτη, «Η ΑΟΖ της Ελλάδας», 2014. Συγκεκριμένα η ελληνική κυβέρνηση διέμηνυσε στον τότε υπουργό της Κύπρου Νίκο Ρολάνδη τα ακόλουθα « Εάν δεχθούμε την ελλαδική θέση ότι το Καστελόριζο έχει πλήρη επήρεια στην οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας, τότε η μέση γραμμή θα είναι εδώ. Εάν δεχθούμε την τουρκική θέση ότι το Καστελόριζο δεν έχει επήρεια, τότε η γραμμή είναι αλλού. Για αποφυγή των προβλημάτων αυτών προτρέπουμε την κυπριακή πλευρά όπως διορθωθούν οι συντεταγμένες και τα σύνορα δυτικά να σταματήσουν στα 8 ν.μ., πιο μέσα από εκεί που έχουν συμφωνηθεί, ούτως ώστε να αποφευχθούν οι οποιεσδήποτε επιπλοκές με γείτονες χώρες». Απομαγνητοφώνηση τηλεοπτικής συνέντευξης

Ελλάδος και Κύπρου. Υπήρξε βέβαια και φωτεινή εξαίρεση όταν σε τριμερή Σύνοδο Κορυφής Αιγύπτου, Ελλάδος και Κύπρου που έγινε στο Κάιρο στις 8-11-2014 τα τρία Κράτη ανακοίνωσαν ότι «Στο πλαίσιο αυτό υπογραμμίζουμε τον οικουμενικό χαρακτήρα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (UNCLOS) και αποφασίζουμε να προχωρήσουμε το ταχύτερο δυνατό στις διαπραγματεύσεις για την οριοθέτηση των θαλασσιών ζωνών μας, όπου αυτό δεν έχει ακόμη γίνει».

β. Η ΕΕ δίδουσα τεράστια σημασία στις ρυθμίσεις της σύμβασης του ΟΗΕ για το δίκαιο της θάλασσας UNCLOS III, προσχώρησε σε αυτήν η ίδια αυτοτελώς ως νομικό πρόσωπο το 1998, πέραν της επί μέρους προσχώρησης των Κρατών Μελών της. Από το 2016 ισχύει η 89/2014 οδηγία της ΕΕ προς τα κράτη μέλη για την υποβολή μέχρι το 31-3-2021 των χαρτών του Θαλάσσιου Χωροταξικού Σχεδιασμού⁸ (ΘΧΣ). Η χώρα μας προκειμένου να αποφύγει την ανακήρυξη ΑΟΖ, προτίμησε να μην αποστείλει τους σχετικούς χάρτες με συνέπεια να παραπεμφθεί την 21-12-23 στο Διεθνές Δικαστήριο και αναμένεται ότι θα υποστεί οικονομικές κυρώσεις. Σε αντίθεση η χώρα αποκήρυξε τον χάρτη της Σεβίλλης, ο οποίος απεικονίζει την ΑΟΖ κάθε χώρας της Ευρώπης, όπως ανέφερε σε ανάρτησή του ο πρώην υφυπουργός Βαλκανικής⁹ αλλά και άλλα έντυπα. Βέβαια ο Χάρτης αυτός δεν έχει νομική ισχύ, πλην όμως αποτελεί ένα βοήθημα της ΕΕ ώστε να είναι ενήμερη της συνολικής εκτάσεως της Ευρωπαϊκής ΑΟΖ¹⁰ και για άλλες χρήσεις που αφορούν άμεσα τις χώρες της.

γ. Ειδικό Χωροταξικό Σχέδιο για τον Τουρισμό των υπουργείων Περιβάλλοντος και Τουρισμού, που είχε τεθεί σε δημόσια διαβούλευση το θέρος του 2024, **απαγορεύει την τουριστική ανάπτυξη σε νησίδες εκτάσεως μικρότερης των 300 στρεμμάτων, σε ακατοίκητα νησιά και σε νησιά που απέχουν κάτω των 10 ν.μ. από τα θαλάσσια σύνορα** και δεν αντιλαμβανόταν ο συντάκτης του νομοσχεδίου ότι έτσι προωθούσε τα τουρκικά συμφέροντα μέσω ελληνικών νόμων που αποστερούν αυτά

N. Ρολάνδη σε κυπριακή τηλεόραση 11-72011. Προκαλεί πάντως εντύπωση ότι ο N. Ρολάνδης αποφάσισε να μιλήσει για το θέμα μετά από 8 χρόνια.

⁸ Ο Θαλάσσιος Χωροταξικός Σχεδιασμός περιλαμβάνει περιοχές αλιείας, υδατοκαλλιέργειες, υποδομές, υποθαλάσσιες έργα για εξόρυξη υδρογονανθράκων και άλλων πόρων, ΑΠΕ, διαδρομές υποβρυχίων αγωγών και καλωδίων, περιοχές στρατιωτικών ασκήσεων,, λιμενικές εγκαταστάσεις θαλάσσιες οδούς μεταφορών, προστατευόμενες περιοχές, ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία.

⁹ Ανάρτηση στο έντυπο «GEOPOLITICO» 18-11-24 στις 16:30: «...Παρά τις πιέσεις του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Υπουργείο Εξωτερικών δεν δίνει στην Ευρωπαϊκή Ένωση χάρτη θαλασσιών ζωνών. Απηυδασιμένη η ΕΕ, παραπέμπει την Ελλάδα σε Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και αναρτά ΜΟΝΗ ΤΗΣ τον Χάρτη της Σεβίλλης (βάσει UNCLOS), τον οποίο η Ελλάδα αποκήρυξε το 2021 ως “ιδιωτικό”!», αναφέρει σε σημερινή ανάρτησή του ο καθηγητής πανεπιστημίου στον τομέα των διεθνών σχέσεων και πρώην Υφυπουργός Εξωτερικών με τη Νέα Δημοκρατία. Επίσης το έντυπο «Ενημέρωση της Περιφέρειας Πελοποννήσου» της 29-11-24: «.....Και σε αυτή την ελληνική υποχρέωση η Ευρώπη ΜΟΝΗ της μας ξεπέρασε και δημοσίευσε τα σχεδιαγράμματα του χωροταξικού σχεδιασμού τον οποίο θαλάσσιο σχεδιασμό η Ελλάδα είχε αποκηρύξει το 2021 ως “ιδιωτικό” (!!!)...».

¹⁰ Ο Χάρτης της Σεβίλλης συνετάγη από το ομώνυμο Πανεπιστήμιο κατόπιν παραγγελίας της ΕΕ το 2003.

τα νησιά να έχουν ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα! Δεν γνωρίζουμε αν το νομοσχέδιο τροποποιήθηκε και εάν έχει γίνει νόμος του Κράτους.

5. Διάφορα Σχόλια

Στον ημερήσιο τύπο της 29-12-2024 δημοσιεύθηκε ότι η χώρα μας πρόκειται να εκπονήσει τους σχετικούς χάρτες ΘΧΣ και θα τους αποστείλει όταν θα είναι μη μόνιμο μέλος στο ΣΑ του ΟΗΕ. Το ευχόμαστε και ελπίζουμε ότι θα είναι το πρώτο βήμα απεγκλωβισμού από τα αδιέξοδα που η ίδια δημιούργησε· πρέπει να ακολουθήσει η επέκταση των χωρικών υδάτων στα 12 ν.μ. και η ανακήρυξη της ΑΟΖ σε όλη την ανατολική Μεσόγειο περιλαμβανομένης και της Κρήτης, ούτως ώστε να τιμήσει τη θέση της, ως μη μόνιμου μέλους του ΣΑ του ΟΗΕ, που εφαρμόζει τη σύμβαση του ΟΗΕ για το δίκαιο της θάλασσας.

Τυχόν Τουρκοσυριακό σύμφωνο για την ΑΟΖ Τουρκίας - Συρίας, επηρεάζει μόνο την Κύπρο και επομένως η οποιαδήποτε διαμαρτυρία ή ενέργεια της Ελλάδος (π.χ. ανακήρυξη της ΑΟΖ στην ανατολική Μεσόγειο) πιστεύω ότι θα θεωρηθεί από την Τουρκία ότι παραβιάζει το πνεύμα της διακήρυξης των Αθηνών της 7-12-2023. Αυτές είναι οι συνέπειες με τις αυτοδεσμεύσεις και αυτοπεριορισμούς στους οποίους οδηγούμαστε από το 1974 και μετά, торπιλιζοντας εμείς οι ίδιοι θέματα κυριαρχίας και κυριαρχικών δικαιωμάτων, διότι η Τουρκία μετά από κάθε διάλογο κατοχυρώνει τις θέσεις της ενώ εμείς τις απαγορεύσεις της. Παράδειγμα; Η μη εξόρυξη υδρογονανθράκων στο Αιγαίο για να περιοριστώ μόνο σε ένα. Ακόμη πιστεύω ότι αντί αυτών των συμφωνιών και διακηρύξεων θα ήταν καλλίτερα να συσταθεί, να πλαισιωθεί από το κατάλληλο προσωπικό και να λειτουργήσει **Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας**, το οποίο θα έχει να επιτελέσει σοβαρό έργο.

Το μονομερές δικαίωμά μας να επεκτείνουμε τα χωρικά μας ύδατα στην ανατολική Μεσόγειο δικαιολογεί την ισχυρισμό του πρώην προέδρου Προκόπη Παυλόπουλο *ότι συνιστά ευθεία και έμπρακτη αμφισβήτηση της ίδιας της νομικής υπόστασης του Τουρκολυβικού μνημονίου του 2019*, για τον πρόσθετο ουσιώδη λόγο ότι ένα σημαντικό μέρος της εκτάσεώς του θα επικαλύπτει τα χωρικά μας ύδατα από τα 6 ν.μ. μέχρι τα 12 ν.μ. και θα συνιστά **παραβίαση κυριαρχίας** και όχι κυριαρχικών δικαιωμάτων. Υπόψη ότι η Τουρκία και η Λιβύη έχουν επεκτείνει τα χωρικά του ύδατα στα 12 ν.μ.

Η μακροχρόνια χρονοτριβή επέκτασης των χωρικών υδάτων και ανακήρυξης ΑΟΖ απαξιοί ένα αναφαίρετο κυριαρχικό δικαίωμα και καθιστά δυσχερέστατο τον απεγκλωβισμό από το φαύλο κύκλο στον οποίο έχει περιέλθει η χώρα μας, δημιουργώντας ένα σύγχρονο γόρδιο δεσμό. Θυμηθείτε κύριε Πρωθυπουργέ τον Μεγάλο Μακεδόνα και πράξατε ομοίως. Υπόψη δε ότι **η Ανακήρυξη της ΑΟΖ είναι μονομερής ενέργεια**, ενώ η οριοθέτηση διμερής με κάθε χώρα. Τώρα είναι η στιγμή για το μεγάλο όχι προς απόρριψη των φοβικών συνδρόμων και της εύκολης δικαιολογίας των casus belli τα οποία πρέπει να σταλούν στα αζήτητα της ιστορίας. Ανακήρυξη κυριαρχικού δικαιώματος ζητάμε και όχι κατάληψη εχθρικού εδάφους, εκτός εάν υπάρχουν άλλοι λόγοι τους οποίους αγνοούμε.

Σεβαστείτε και προστατεύστε κύριοι την **αξιοπρέπεια της χώρας** και των Ελλήνων πολιτών διότι είναι πολλοί εκείνοι που την θεωρούν αναγκαία σε ένα σοβαρό Κράτος. Σκεφθείτε ότι ήταν αρκετή μια μικρή πατριωτική αναφορά ΥΠΕΞ της χώρας μας σε απάντηση τούρκου ομολόγου του στη χώρα του, για να πυροδοτήσει έκρηξη ενθουσιασμού και να αναπτερωθεί το ηθικό των συμπατριωτών μας. Σκεφθείτε ακόμη ότι η αξιοπρέπεια είναι μεταδοτική ασθένεια και προσβάλλει κοινωνικούς θεσμούς και κοινωνίες και τα άτομα που τους συγκροτούν.

Προκαλεί εντύπωση το απύθμενο θράσος της Τουρκίας να εφευρίσκει τρόπους για να ερμηνεύει κατά το δοκούν και να εκμεταλλεύεται τις προβλέψεις Συμβάσεων Διεθνούς Δικαίου και να αναφέρω ενδεικτικώς την οικουμενικού χαρακτήρα της Σύμβαση για το δίκαιο της θάλασσας με το Τουρκολυβικό Σύμφωνο και το επικείμενο Τουρκοσυριακό, την νεκρανάσταση **μη υπαρχόντων στην Κύπρο τούρκων από το 1914**, με κατάφωρη παραβίαση της Συνθήκης της Λωζάνης (άρθρα 20, 21, 22 και 27) και να εφευρίσκει ορολογίες οραματισμών και επιδιώξεων όπως τη Γαλάζια Πατρίδα.

Αδυνατούμε να κατανοήσουμε την επίκληση οικονομικής φύσεως πλεονεκτημάτων από διάφορους καλοθελητές οι οποίοι προσπαθούντες να δικαιολογήσουν την αναγκαιότητα των διερευνητικών προσκομίζουν άστοχα επιχειρήματα και είναι άστοχα για τον απλούστατο λόγο ότι δεν μπορεί να υπάρξει καμία συσχέτιση και σύγκριση ζητημάτων κυριαρχίας με τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από την μη παραβίαση του εθνικού εναέριου χώρου από τα τουρκικά πολεμικά Α/Φ¹ καταντάει δε ακόμη πιο άστοχο αν δεν επανέλθει η λογική στο κεφάλι μας και αναλογιστούμε ότι θα έπρεπε να τα **ΚΑΤΑΡΡΙΠΤΟΥΜΕ**, ναι, και όχι να τα αναχαιτίζουμε, όπως πολύ σωστά έπραξε προς «παραδειγματισμό μας» η Τουρκία η οποία κατέρριψε το ρωσικό μαχητικό την 24/11/2015 όταν παραβίασε τον εναέριο χώρο της, εγγύς των συνόρων της με την Συρία, για ελάχιστα δευτερόλεπτα, που η ενέργειά της αυτή ήταν και ο καταλύτης του ειδυλλίου μεταξύ των δύο χωρών που μετά τα όσα συνέβησαν στη Συρία, ενδεχομένως να τερματισθεί.

Είμαστε η δέκατη χώρα παγκοσμίως με μήκος ακτών 13.676 χλμ¹¹ με ναυτική προϊστορία χιλιετιών, με απaráμιλλη ναυτοσύνη, στις πρώτες θέσεις με Ιαπωνία και Κίνα σε χωρητικότητα των πλοίων. Είμαστε ναυτικό Κράτος και θα πρέπει να είμαστε κραταιό κατά τον τρόπο με τον οποίο το ΠΝ της χώρας μας το εννοεί με το «Μέγα το της θαλάσσης Κράτος».

Να θυμίσουμε ότι ακόμη και χώρες που δεν έχουν επικυρώσει ή ούτε καν υπογράψει την UNCLOS III την χρησιμοποιούν όπως η Τουρκία, οι ΗΠΑ, το Ισραήλ κ.λπ. για τον οριοθέτηση των ΑΟΖ τους. Προκαλεί αλγεινή εντύπωση το γεγονός ότι ενώ οι ΗΠΑ προέβησαν σε οριοθέτηση της ΑΟΖ με την Κούβα σύμφωνα με τις προβλέψεις του Διεθνούς Δικαίου, τηρούν ουδέτερη στάση στο θέμα της ΑΟΖ μεταξύ Ελλάδος και Τουρκίας με προτροπές για συνεκμετάλλευση.

¹¹ Σελίδα 43 Βιβλίου του Θ. Καρυώτη, «Η ΑΟΖ της Ελλάδας», 2014

Η Τουρκία προετοιμάζεται πυρετωδώς, ασχέτως κυβερνήσεων και χρόνου και ξέρει πολύ καλά να υπομένει και να επιμένει στους στόχους που έχει θέσει αναμένοντας την **κατάλληλη ευκαιρία** για να εκδηλώσει τη δράση της. Πιστεύω ότι με την «στρατηγική» που εφαρμόζουμε δεν θα αργήσει να έλθει η ημέρα που θα έχουν στενέψει τόσο πολύ τα περιθώρια ανοχής και συμβιβασμών που ο πόλεμος με την Τουρκία θα καταστεί αναπόφευκτος και το τραγικό θα είναι η χώρα να είναι ανέτοιμη τότε.

6. Πρόταση

Επέκταση των χωρικών υδάτων της χώρας μας στην Ανατολική Μεσόγειο και την Κρήτη στα 12 ν.μ., ανακήρυξη της ΑΟΖ, και σύσταση, στελέχωση και λειτουργία Συμβουλίου Εθνικής Ασφαλείας.

Αθήνα, 13 Ιανουαρίου 2025

Μάρκος Γρηγόριος

Ταξίαρχος ε.α.